

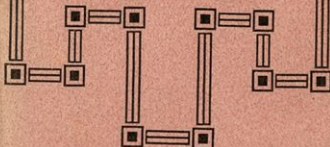
37910 37857

NOVI
DRŽAVNOZBORSKI
VOLILNI RED

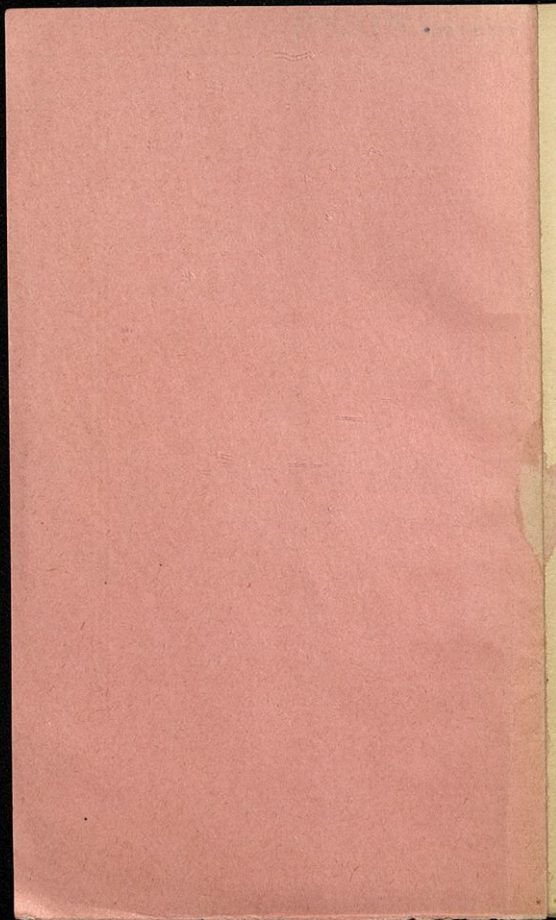
Z ZEMLJEVIDOM IN IMENI-
KOM VOLILNIH OKRAJEV NA
KRANJSKEM, ŠTAJERSKEM,
KOROŠKEM IN PRIMORSKEM

= SPISAL Z. ŽUN =

DRUGA PREGLEDANA IZDAJA

CENA 60 VIN., S POŠTNINO 70 VIN.
KRANJ Δ TISKAL IN ZALOŽIL IV. PR. LAMPRET.

Novi državnozbornski volilni red.

Z zemljevidom in imenikom volilnih okrajev na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem

Spisal Z. Žun.

Druga pregledana izdaja.

Cena 60 vin., s pošto 70 vin.

V Kranju 1907.

Tiskal in založil Iv. Pr. Lampret.

Predgovor.

Pričujoča knjižica obsega določbe pravkar izšlih zakonov, s katerimi se je deloma spremenil osnovni zakon o državnem zastopstvu, uvedel novi red za volitev v državni zbor in se izdale posebne kazenske določbe za varstvo volilne in zborovalne prostosti.

Pri sestavi sem se oziral posebno na to, da bi spis z uspehom rabili naši župani, kateri morajo po postavi sestavljati volilne imenike, dalje pa tudi volilni komisarji in člani volilnih komisij, katerim je poverjeno vodstvo posameznih volitev. V svesti sem si pa tudi bil, da zakon o splošni volilni pravici vzbudi volilno zanimanje pri najširjih slojih in sem zato natančneje razložil, kdo ne sme kljub splošnosti izvrševati volilne pravice in pri tem navedel nekaj zgledov o volilnih pritožbah.

Volitve morajo kazati pravo, ne vsiljeno mišljenje prebivalstva; zato sem tudi določbe za varstvo volilne in zborovalne prostosti opisal bolj obširno.

Knjižici sem radi preglednosti pridejal zemljevid volilnih okrajev v deželah, kjer bivajo Slovenci, ter še poseben imenik teh okrajev s podatki o narodnosti prebivalcev. Upam, da sem s tem ustregel vsem, ki se zanimajo za politično življenje našega naroda. Če bi bil ta imenik raztegnil na vso državo, bi bila knjiga preveč narasla in se neprimerno podražila.

Z. Žun.

I. Sestava državnega zbora.

Avstrijski državni zbor obstoji iz dveh zbornic, in sicer iz gosposke zbornice in zbornice poslancev.

Člani gosposke zbornice so: 1. po rojstvu polnoletni princi cesarske hiše; 2. kot dedni člani polnoletni glavarji onih avstrijskih plemenitaških rodov, ki se odlikujejo v Avstriji po obsežni zemljiški posesti in katerim je cesar podelil dedno pravico za državni zbor (gosposko zbornico); 3. vsi nadškofje in oni škofje, katerim pristoji knežji naslov (n. pr. ljubljanskemu in mariborskemu škofu); 4. one osebe, katere imenuje cesar radi njihovih zaslug za državo ali cerkev, znanost ali umetnost, toda število teh ne sme presegati 170 in ne znašati manj nego 150.

Člani gosposke zbornice se smejo voliti tudi v zbornico poslancev, toda za čas, dokler traja ta mandat, ne smejo sodelovati v gosposki zbornici. Če se kak poslanec pokliče v gosposko zbornico, po-

čiva njegovo članstvo v tej zbornici, dokler ne odloži svojega mandata kot poslanec.

Poslanska zbornica šteje 516 članov, ki se volijo in se tako-le razdele na posamezne avstrijske kronovine:

Češka	130	poslancev
Dalmacija	11	"
Galicija z Lodomerijo in Krakovim	106	"
Nižje-Avstrijsko	64	"
Zgornje-Avstrijsko	22	"
Solnograško	7	"
Štajersko	30	"
Koroško	10	"
Kranjsko	12	"
Bukovina	14	"
Moravsko	49	"
Šlesko	15	"
Tirolsko	25	"
Predarlško	4	"
Istra	6	"
Goriška z Gradiščansko	6	"
Mesto Trst z okolico	5	"

II. Volilna pravica in volilnost.

Voliti v poslansko zbornico sme vsak avstrijski državljani moškega spola, ki je

spolnil 24. leto, ki po §§ 7. in 8. državnozborskega volilnega reda ni izvzet ali izključen od volilne pravice in je v kaki avstrijski deželi v oni občini, kjer naj izvršuje svojo volilno pravico, od dne razpisa volitev vsaj eno leto sem imel svoje domovališče.*

Za poslanca se sme voliti vsaka oseba moškega spola, ki ima avstrijsko državljanstvo vsaj tri leta, ki je spolnila 30. leto in ni po določbah državnozborskega volilnega reda izvzeta ali izključena od volilne pravice.

Po § 8. državnozborskega volilnega reda so izvzeti ali izključeni od volilne pravice:

1. Vsi, ki se nahajajo pod očetovsko oblastjo, pod varuštvom ali skrbstvom. Ako je n. pr. komu sodnija radi zapravljalivosti postavila skrbnika, ta nima pravice voliti, tudi če je 24 let star, avstrijski državljan in biva nad eno leto v kaki občini.

* Po jurisdikcijski normi z dne 1. avgusta 1895, št. 111 drž zak, se v § 66. za domovališče osebe šteje tisti kraj, v katerem se je oseba nastanila z dokaznim ali iz okolnosti razvidnim namenom, da bo tam stalno bivala.

2. Tisti, ki uživajo kako preskrbo ubogih iz javnih ali občinskih sredstev ali so jo uživali v letu neposredno pred volitvami ali ki sploh obtežujejo javno blagodarnost. (V zadnjem slučaju se mislijo berači.) Pod to točko pa ne spadajo podpore, ki se dobivajo iz bolniških blagajen, rente za nezgode, starost ali onemoglost, brezplačna preskrba v javnih bolnicah, oproščenje od šolnine, obdaritve z učnimi sredstvi ali ustanovami ter podpore radi kakih nezgod. Ako kdo dobi n. pr. državno podporo, ker je pogorel ali mu je toča pobila polje, zato še vseeno sme voliti v državni zbor.

3. One osebe, o katerih imovini se je razglasil konkurz, za čas, dokler ni ta končan.

4. Oni, ki so bili obsojeni radi kakega hudodelstva ali radi prestopka tatvine, poneverjenja, udeležbe poneverjenja, goljufije, sovodstva, dalje radi oderuštva ali obrezuspešenja eksekucije.

Kdor je bil torej obsojen radi hudodelstva, naj si bo kakršnokoli (rop, uboj, težka telesna poškodba, javna nasilnost, razžaljenje Veličanstva i. t. d.) s p l o h n i m a

volilne pravice, pač pa če bi bil kdo obsojen le radi kakega pregreška ali prestopka n. pr. radi lahke telesne poškodbe. Toda tudi za tiste prestopke, ki so zgoraj naštetih, postava določa, da se izgubi volilna pravica. Naše ljudstvo prav dobro zna razločevati med podlimi prestopki, kakor so tatvina, goljufija in med drugimi prestopki, ki storilca tako ne onečaščajo.

Take posledice kake kazni vendar ne trpe vedno, temveč prenehajo po določenem času in sicer pri prestopkih in pregreških po preteku treh let po prestani kazni, pri takozvanih političnih hudodelstvih (n. pr. veleizdaja, motenje javnega miru, punt) in nekaterih drugih hudodelstvih, kakor javna nasilnost, usmrnitev pri tepežu, dvoboj, takoj po prestani kazni, pri drugih pa po preteku 5 let, če ni bil volilec obsojen na 5 ali več let, sicer pa po preteku 10 let, ko se prestopi kazni.

5. Tudi one osebe, ki so bile obsojene po §§ 45, 47, 48 in 49 brambnega zakona z dne 11. aprila 1889, št. 41 drž. zak., ne smejo voliti 3 leta po prestani kazni. Take pregreške zakrivate oni, ki se

z ubegom hočejo odtegniti vojaški službi, ali se ji na kak zvijačen način hočejo izogniti (n. pr. če nalašč navajajo kako telesno napako) ali se pa s tem, da se nalašč poškodujejo, napravijo nezmožne za vojaško službo. Te določbe ni bilo v starih volilnih redih.

6 Osebe, katere so pod policijskim nadzorstvom ali v kaki prisilni delavnici in sicer do preteka treh let, ko preneha policijsko nadzorstvo ali pa se izpuste iz prisilne delavnice.

7. Oni, katerim je sodnija vzela očetovsko oblast nad otroki, dokler so otroci pod tujim varstvom, na vsak način pa tri leta po sodni odredbi.

8. Slednjič ne smejo voliti one osebe, ki so se pregrešile zoper postavbo za varnost volilne prostosti, o kateri bomo govorili na koncu te razprave, in sicer 6 let po prestani kazni.

Kakor v dosedanjih volilnih redih tako tudi po § 7. novega volilnega reda ne smejo voliti aktivni častniki, vojaki, vojaški duhovniki, gažisti brez službenega razreda in moštvo oborožene moči, oziroma orožništva. Te osebe tudi ne smejo biti voljene, razven tega pa tudi ne stalni

vojaški uradniki, ki pa imajo sicer volilno pravico, kakor tudi plačujejo davek od svojih službenih prejemkov. Če je kdo le na orožni vaji, sme biti voljen medtem časom, ne sme pa sam voliti.

Vsak volilec sme svojo volilno pravico izvrševati le osebno, vsako pooblaščenje je neveljavno; tudi ima vsak volilec le en glas.

Vsakdo voli v oni občini, kjer je bival od dneva razpisa volitev sem stalno vsaj eno leto. Če je imel v tem času več domovališč, sme voliti v oni občini, kjer ima kako javno službo ali če tega ni, kjer izvršuje svoj posel (recimo rokodelsko obrt), ali če se tudi ta določba ne more uporabiti, kjer se je v tem času v tuzemstvu nahajalo njegovo glavno domovališče. Seveda se lahko zgodi, da so mnenja glede takega domovališča različna in v takem slučaju je volilcu na voljo dano, da izvršuje svojo volilno pravico v tej ali drugi občini, kjer ima domovališče.

Postava pravi, da sme deželni zbor skleniti določbe, da mora vsak volilni upravičenec tudi v resnici voliti, sicer bi se kaznoval. Ker se v nobeni deželi, kjer

prebivajo Slovenci, tak zakon še ni sklenil, zato za sedaj ne bomo dalje razpravljali o tej določbi.

III. Razpis volitev in priprave za volitve.

Volilci vsakega volilnega okraja tvorijo eno volilno skupino. Volilni okraji v deželah, kjer biva jo Slovenci, so natisnjeni na koncu te razprave. Če se vzame za podlago narodnostno večino volilcev takega volilnega okraja, bi bodoča poslanska zbornica štela 233 nemških, 107 čeških, 82 poljskih, 33 rusinskih, 24 slovenskih, 13 srbo-hrvatskih, 19 italijanskih in 5 rumunskih mandatov.

Na Moravskem se voli na podlagi takozvanega narodnega katastra.

Voli se v vsaki občini, tako da se ne sme več občin združiti v skladni volilni kraj, kakor vidimo pri deželnozborskih volitvah na Kranjskem. Le v Galiciji sme cesarski namestnik več občin, ki nimajo nad 1200 prebivalcev, združiti v jeden skladni volilni kraj.

Voli se v vsej državi na en dan, ne kakor do sedaj, ko so državnozborske

volitve iz raznih skupin trpele po več tednov, in sicer določi minister notranjih zadev dan volitve. (Le v Galiciji in v Dalmaciji sme vlada določiti tudi dva ali več dni za volitev).

Volilci se obvestijo o času volitve po deželnih uradnih listih in pa po razglasih, ki se morajo nabiti v vseh občinah in voliščih v državi. Če se pa razpišejo le kake nadomestne volitve, ako je n pr. kak poslanec umrl ali svoj mandat odložil, tedaj se volitev razglasi v deželnem uradnem listu in v občinah dotičnega volilnega okraja.

Volilce vsake posamezne občine mora župan vpisati v volilne imenike. Ti imeniki morajo obsegati v abecednem redu vse volilce, njihov posel in pa stanovanje. Vsak župan mora napraviti volilni imenik vsaj v dveh izvodih in sicer mora po končani volitvi en izvod ostati pri županu, da ga sme vsak čas vsakdo vpregledati, pri čemur se seveda smejo delati beležke. Ta izvod se mora koncem vsakega leta razgrniti v občinski pisarni za 8 dni.

To je jako važna določba nove postave, ker s tem posamezne politične

stranke vedno lahko poizvedo, koliko privržencev imajo v posameznih občinah.

Ko so volilni imeniki sestavljeni, mora vsak župan oba izvoda vposlati pristojnemu okrajnemu glavarstvu, magistrat glavnega mesta pa deželni vladi.

Ako okrajno glavarstvo oziroma deželna vlada opazi kake nepravilnosti v volilnih imenikih, mora jih uradoma popraviti. Od predloženih dveh izvodov se vrne en izvod županu, ki ga mora skozi štirinajst dni razporežiti v občinski pisarni, in sicer sme ta imenik vsak dan ob določenem času vpogledati vsakdo in si seveda pri tem tudi napraviti kake beležke. Da je volilni imenik razgrnjen, se mora razglasiti v vseh občinah s pripomnjo, da se smejo kake pritožbe zoper imenik vložiti tekom 14 dni z dnevom razglasitve počenši.

Posebno določbo obsega postava za občine, ki štejejo nad 5000 prebivalcev. V teh občinah morajo volilni imeniki biti razgrnjeni na vpogled vsaj po 8 ur na dan, razven tega je pa treba napraviti toliko izvodov, da lahko vsakdo, kdor to naznani županu pravočasno t. j. prvih 8

dnij po razpisu volitve, proti odškodnini dobi en izvod.

Na pozneje prošnje se ne sme več ozirati.

Pritožbe ali reklamacije zoper volilni imenik so lahko dvojne vrste, da namreč kdo ni vpisan v volilni imenik, čeprav je upravičen voliti, ali pa je vpisan kak neupravičenec. V prvem in drugem slučaju sme vsak volilni upravičenec dotične volilne skupine zahtevati pisмено ali ustno pri županu, da skrbi, da se imenik popravi.

Pritožbe mora župan tekom treh dni predložiti pristojnemu okrajnemu glavarstvu oziroma v deželnih glavnih mestih deželni vladi.

Za vsak slučaj (vsako osebo) je treba vložiti posebno reklamacijo. Če se kdo pritoži, da ni vpisan v volilni imenik, mora doprinesti dokaze, da je spolnil 24. leto in da je avstrijski državlján ter da biva nad eno leto v občini, kjer hoče voliti, kar se doseže z rojstnim, domovinskim listom in potrdilom županstva ali delavsko (poselsko) knjižico. Vsa dokazila v reklamacijskem postopanju kakor rojstni in domovinski list, spričevala go-

spodarjev itd. so kolka prosta. Če kdo ne donese zgoraj imenovanih dokazil, se mora njegova prošnja kratkomalo zavrniti.

Kadar se reklamira, da je kak neupravičenec prišel v volilni imenik, naj se navede natančno, da dotičnik nima volilne pravice n. pr. s tem, da se pove, da je bil pred letom obsojen radi goljufige, da je pod skrbstvom, da ni avstrijski državlján, da šele nekaj mesecev stanuje v volilni občini, da je znan berač itd.

Reklamacija za vpis v volilni imenik bi se n. pr. glasila:

Županstvu

v Borovljah.

Jaz sem Andrej Borovnik, star 25 let in rojen v Svetni vesi ter tudi tje kaj pristojen. Oboje se razvidi iz priloženega krst-
AB ·/. nega in domovinskega lista. Tudi sem že poldrugo leto stalno v Borovljah kot pomočnik pri puškarju Verniku, kar dokazuje
C ·/. priloženo spričevalo mojega gospodarja (delavska knjižica).

Ker imam torej pravico za volitev, prosim, da se me vpiše v volilni imenik in v ta namen moja pritožba predloži c. kr. okrajnemu glavarstvu v Celovcu.

V Borovljah, dne 10. sušca 1907.

Andrej Borovnik l. r.

Neki volilni upravičenec ljubljanski se pritožuje, da se v volilnem imeniku nahaja neupravičena oseba.

Mestnemu magistratu

v Ljubljani.

Pri pregledovanju volilnega imenika za državnozborsko volitev za mesto Ljubljano, ki se vrši dne 25. sušca t. l. sem našel, da je v imenik vpisan tudi Ivan Matelič, krojač na Poljanski cesti št. 10.

Ker pa Matelič ni avstrijski državlján, temveč pristojen v občino Delnice na Hrvatskem in nima torej pravice voliti, prosim da mestni magistrat stori potrebno, da se Matelič iz volilnega imenika izbriše.

V Ljubljani, dne 5 sušca 1907.

Ivan Fleré

posestnik na Poljanski cesti št. 9.

Če bi se reklamaciji ne ugodilo, dopustna je pritožba na deželno vlado, ki se mora vložiti tekom treh dnij.

Zgoraj omenjeni Andrej Borovnik bo v tem slučaju napravil to-le pritožbo:

(Prva stran.)

C. kr. okrajno glavarstvo

v Celovcu.

Andrej Borovnik, obrtni pomočnik v Borovljah, se pritožuje zoper tamošnji odlok z dne 16. sušca 1907, šte. 3120 v zadevi svoje volilne pravice.

(Druga stran.)

S tamošnjim odlokom z dne 16. sušca t. l. se moji pritožbi, da naj se me vpiše v volilni imenik boroveljske občine za državno-zborsko volitev, ni ugodilo.

Proti temu odloku vlagam

priziv

na c. kr. deželno vlado v Celovcu in se sklicujem na dejstva, ki sem jih navedel v svoji pritožbi na tamošnje c. kr. okrajno glavarstvo, iz kojih se sprevidi, da sem vsekakor upravičen voliti v državni zbor.

Prosim torej, naj se ta priziv kakor hitro možno predloži c. kr. deželni vladi, ki naj blagovoli mojemu prizivu ugoditi in županstvu v Borovljah naročiti, da me sprejme v volilni imenik za državnozborsko volitev za l. 1907.

Andrej Borovnik l. r.

Tudi pri okrajnem glavarstvu se lahko pritožba poda pismeno ali ustno na zapisnik. Takih pritožb ali prizivov ni treba kolekovati.

Zoper razsodbo deželne vlade (cesarskega namestništva) ni dovoljena kaka nadaljna pritožba.

Če se zahteva v pritožbi, da se mora kdo izbrisati iz volilnega imenika, se mora dotičniku dati priložnost, da more pri županstvu ali pri glavarstvu

ustno ali pismeno v 24. urah še sam svoje mnenje izreči.

Prav važna je še določba, da mora okrajno glavarstvo, ki odločuje o reklamacijah, do zadnjih 24 ur pred volilnim rokom črtati one v volilni imenik vpisane osebe, ki so izgubile avstrijsko državljanstvo ali glede kojih so nastopile ali se zvedele okolnosti, ki smo jih opisali na str. 3 do 7.

Vsak odlok politične oblasti, s katerim se volilni imenik na kak način spremeni, se mora naznaniti županu, da tudi ta popravi oni izvod imenika, ki ga hrani sam.

Ko so volilni imeniki po došlih reklamacijah popravljeni, napravijo pristojna okrajna glavarstva volilne izkaznice (legitimacije). Izkaznice morajo obsegati tekočo številko dotičnega volilnega imenika, kraj, dan in uro začetka volitve ter uro konca oddaje glasovnic in slednjič ime ter stanovališče volilnega upravičenca.

V glavnih mestih in mestih z lastnim statutom (Celje, Maribor, Ptuj) se sme poveriti sestava izkaznic tudi županstvu.

Volilcem se izkaznice dostavijo na dom navadno po županstvu ali pa tudi po pošti.

Tudi se volilci z javnim razglasom pozovejo, da naj pridejo na določeni kraj po izkaznice, ako se jim najpozneje do 24 ur pred volitvijo niso mogle iz kakoršnegakoli si bodi vzroka dostaviti.

Ce je kdo izkaznico zgubil, sme zahtevati od pristojnega glavarstva duplikat.

Poleg izkaznic se volilcem dostavijo tudi glasovnice z oblastvenim pečatom, na katerih stoji pripomnja, da se smatra vsaka glasovnica, ki je ni izdalo pristojno oblastvo, za neveljavno.

Ce bi se kaka glasovnica izgubila, jo lahko volilni upravičenec dobi pri pristojnem okrajnem glavarstvu (mestnem magistratu) ali na dan volitve tudi pri volilnem komisarju.

Tudi pri morebitnih ožjih volitvah se smejo rabiti le uradno izdane glasovnice.

IV. Volitve.

Volitev vodi posebna volilna komisija, ki obstoji iz 7 članov, v občinah, ki nimajo 1000 prebivalcev, pa le iz 5 članov. Po navadi je za vsak volilni kraj sestaviti posebno komisijo, le pri obsežnih in zelo obljudenih občinah sme politična oblast odrediti, da se v eni

občini ali enem kraju postavi več volilnih komisij (n. pr. v Ljubljani). V takem slučaju se volilci razdele po abecedi ali pa po okrajih.

Županstvo mora skrbeti, da se volilni komisiji dodeli primeren prostor.

Vsaki volilni komisiji prideli politična oblast in sicer za deželno glavno mesto deželna vlada, za druge kraje pa pristojno okrajno glavarstvo volilnega komisarja.

Ker je po novem volilnem redu vsaka občina volilni kraj in ker bo zato pomanjkovalo drž. upravnih uradnikov, zlasti še, ker se bodo vse volitve vršile na en dan, bo politična oblast morala izbrati tudi druge sposobne osebe za ta posel. Vsakdo je po postavi dolžan prevzeti posel volilnega komisarja, toda le v oni občini, kjer ima volilno pravico, ker bi sicer ne mogel voliti.

Dan volitve sicer ni uradno-prost, tudi redno ne odpade na tak dan šolski pouk, vendar se je zastopnik vlade opetovano izjavil, da se ne sme nikomur kratiti pravica, udeležiti se volitev in za ta čas zapustiti urad ali šolo.

Volilni komisar prideli vsaki volilni komisiji zapisnikarja, ki ima voditi volilni zapisnik in vanj vpisati vse važne dogodke, ki se vrše pri volitvi, zlasti pa še vse odločbe, ki jih je sklenila komisija. Postava ne zabranjuje, da bi ne bil kak komisijski član obenem zapisnikar. Po navadi ta posel prevzame občinski tajnik.

Volitve se vrše tako-le:

S pričetkom ure, ki je določena za izvršitev volitve, nastopi volilna komisija svoje pravno opravilo. Volilni komisar ni član volilne komisije in se tedaj tudi ne sme udeleževati glašovanja v njej. Mora pa med vsem volilnim opraviлом skrbeti za to, da se pri volitvi vzdržuje red in mir in da se izpolnjujejo določila volilnega reda; ne sme dopuščati, da bi se imeli na volišču govoriti za volilce ali se drugače agitiralo na volišču in da bi volilna komisija prestopala svoje področje. Kadar volilni komisar ne more zabraniti protizakonskih odredb ali sklepov volilne komisije, mora svoj ugovor zoper nje izrecno navesti v zapisniku o volitvi.

Takoj ob določeni uri se prične volitev brez ozira na število navzočnih volilcev

s tem, da se volilna komisija konstituira ali sestavi.

V volilno komisijo pošlje občinski zastop volilnega kraja tri volilce, a volilni komisar določi izmed volilcev v volilnem kraju tudi tri člane volilne komisije. Ako občina nima 1000 prebivalcev, ima obč. zastop izbrati le 2, volilni komisar pa 2 člana. Teh 6 oziroma ti 4 člani volijo potem z absolutno večino glasov enega člana, ki mora biti volilni upravičenec v volilnem kraju. Kadar se taka večina glasov, to je več kot polovica glasov ne združi na eno ime, tedaj je izvršiti drugo volitev; kadar se tudi pri drugi volitvi ne dobi absolutna večina, tedaj sedmega oziroma petega člana volilne komisije imenuje volilni komisar.

Teh sedem oziroma pet komisijskih članov izvoli potem iz svoje srede predsednika z relativno večino glasov, to je s tem, da se združi največ glasov na eno ime, pa bodisi, da se preseže polovica oddanih glasov, ali da se polovica doseže ali pa tudi ne doseže. Kadar se glasovi enako porazdele (dva kandidata prejmeta po tri glasove, ali trije kandidati prejmo po dva glasa, vsi kandidati prejmo po

en glas), razsodi žreb, ki ga vzdigne volilni komisar.

Kadar k volitvi ne pride toliko volilcev, kolikor je potrebnih za to, da se sestavi volilna komisija, tedaj izvrši opravila volilne komisije volilni komisar.

Sestavljena volilna komisija prevzame imenik volilcev, glasovnik in glasovni list (glasovni vpisnik).

Od teh odkaže predsednik en izvod glasovnika zapisnikarju; drug izvod pa enemu članu volilne komisije. Tudi zalogo uradnih glasovnic (druge so neveljavne) ima volilni komisar pri rokah, da na prošnjo izkazanih volilcev izda nove glasovnice namesto izgubljenih ali poškodovanih.

Vsak volilec sme svojo volilno pravico samo osebno izvrševati. Pooblaščenca ali odposlanca je tedaj brezpogojno zavriniti.

Glasuje se brez izjeme z glasovnicami. Pri volitvi se smejo uporabljati samo oblastveno izdane glasovnice, drugače je volilni glas neveljaven.

Neposredno pred začetkom glasovanja se mora volilna komisija prepričati o tem, da je za vlaganje glasovnic določena volilna posoda prazna.

Glasovanje se prične s tem, da člani volilne komisije oddado svoje glasovnice. Na to oddado glasovnice volilci. Na volišče se smejo pripustiti le volilci, ki imajo izkaznice. Ko oddajo svoj glas, se imajo takoj odstraniti iz volilnega prostora. Tudi sme okrajno glavarstvo ali volilni komisar odrediti, da se volilci le posamezno spuste na volišče, če je to potrebno, da se volitev nemoteno izvrši.

Če žele stranke, ki se poganjajo za kandidate, mora okrajno glavarstvo dovoliti, da prisostvuje nekoliko strankinih zaupnikov (in sicer 2 do 5, v večjih mestih do 10) vsemu volilnemu dejanju do razglasitve izida oddaje glasovnic. Take zaupnike morajo stranke pred volitvijo naznaniti okrajnemu glavarstvu, ki izbere izmed njih primerno število upoštevajoč stranke, ki se potegujejo za volitev kakkega kandidata.

Ti zaupniki nimajo razven pravice ugovora, kar velja za vse volilce sploh, nobene druge oblasti.

Med volilnim dejanjem so prepovedani nagovori na volilce in drugače volilno agitiranje v volilnem prostoru kakor tudi

v poslopju, kjer se vrši volitev in v bližnji okolici, kakor določi politična oblast.

Predsednik volilne komisije prevzame od vsakega volilca glasovnico, ki mu jo ta zganjeno poda, dene vsako posebej neodprto v volilno posodo ter pazi na to, da nihče namesto ene same ne odda več glasovnic.

Vsak volilec mora, oddajaje glasovnico, pokazati svojo izkaznico ali legitimacijo.

Osebe, ki so oddale svoj glas, je treba vpisati v glasovnik, ki se piše v dveh izvodih.

Kadar se pri oddajanju glasov pokažejo pomisleki, ali je oseba, ki odda glas, res volilni upravičenec sam, ravno tako kadar se zoper volilno pravico kake v volilni imenik vpisane osebe ugovarja, mora volilna komisija takoj, preden se nadaljuje volitev, razsoditi, je li dotično osebo pripustiti, da odda svoj glas ali ne.

Pri tem odloči večina glasov brez ozira na število glasujočih; predsednik glasuje samo tedaj, kadar se glasovi enako porazdelé, ter v takem slučaju razsodi s

svojim glasom, rekurz zoper razsodbo volilne komisije ni dopuščen. Zoper volilno pravico kakšne v volilnih imenikih vpisane osebe pa se sme ugovarjati samo tedaj, dokler še ni oddala svojega glasu in samo v toliko, da se trdi, da je oseba od ugotovitve volilnega imenika izgubila volilno pravico. Ugovarja lahko volilni komisar, vsak član volilne komisije, pa tudi vsak volilec in sicer pismeno ali ustno. V ostalem je volilni imenik neizpodbitna podstava za volitev; niti se ne sme v volilni imenik nevpisana oseba pripustiti, da bi oddala svoj glas, niti se ne sme — izvzemši zgoraj navedeni izjemni primer — v volilni imenik vpisana oseba zavrniti, da bi ne oddala svojega glasu.

Oddajanje glasov se sklene ob določeni uri. A taki volilci, ki so prišli na volišče, še preden je pretekla določena končna ura, ter so ondi pričujoči, ko se končuje glasovanje, kakor tudi oni, ki čakajo v čakalnici, katero določi komisija, ali neposredno pred voliščem, se ne smejo izključiti od glasovanja.

Kadar nastopijo okolnosti, ki ovirajo začetek, nadaljevanje ali končanje volitve,

sme volilna komisija s pritrditvijo volilnega komisarja volitev na prvi prihodnji dan preložiti ali podaljšati. To se mora za volilce razglasiti, tako kakor je v tistem kraju navadno. Kadar se je oddajanje glasov že pričelo, morajo volilna komisija in volilni komisar volilne uradne spise in volilno posodo z glasovnicami, ki so v njej, do nadaljevanja volitve zapečatiti in posebno je skrbeti za to, da se varno shranijo.

Samoumevno pa se je praviloma brez pogojno prizadevati, da se vsa volitev z vsemi svojimi sledečimi stadiji zdržema nadaljuje in še tisti dan dokonča.

Ko je volitev končana, kar mora komisijski predsednik naznaniti, se prične takozvani škrutini, ki je tajen. Volilni prostor se mora zapreti, notri ostanejo le volilni komisar, člani volilne komisije, zapisnikar in oni zaupniki, katerim je dovolilo okrajno glavarstvo prisostvovati vsemu volilnemu dejanju.

Predno se prično šteti glasovi, mora predsednik glasovnice v volilni posodi premešati, nato jih vzeti iz posode in prešteti.

Pri štetju glasov, ki se na to prične, razgane en član volilne komisije vsako glasovnico posebej, jo najprej pregleda, potem pa izroči predsedniku, ki jo glasno prebere, nato pa poda drugim komisijskim članom, da jo pregledajo.

Pri tem pa pišeta dva člana volilne komisije o osebah, ki so prejele glasove, vsak po en glasovni list ali glasovni vpisnik. Oba glasovna lista se morata ujemati med seboj, in podpisati ju morajo vsi udje volilne komisije.

Ima-li glasovnica več nego eno ime, tedaj se je ozirati le na prvo ime.

Glasovi, ki so pripadli osebi, ki je po § 8. izključena, da ne sme biti izvoljena; glasovi, ki se oddajo pod kakimi pogoji ali ki so jim pristavljena naročila za kandidata; naposled glasovi, iz katerih ni razločno povzeti, kateri osebi veljajo, niso veljavni in se ne prištevajo oddanim glasovom.

O veljavnosti ali neveljavnosti oddanih glasov razsodi volilna komisija takoj in ne, da bi bil zoper to dopuščen rekurz.

Kako se pri tem glasuje, o tem veljajo ista določila, ki so že zgoraj navedena

glede razsodb o identiteti (pravih osebah) in volilni pravici.

Po končani volitvi podpišejo vsi člani volilne komisije, volilni komisar in zapisnikar sklenjeni zapisnik ter oba glasovnika kakor tudi oba glasovna lista ali vpisnika; kadar jih ne podpišejo vsi člani volilne komisije, je vzrok povedati v volilnem zapisniku.

Vsi volilni uradni spisi se z volilnim imenikom vred denejo v zavitek; pri tem je glasovnice po možnosti nabrati na nit, na vsak način pa jih je ločiti od neveljavnih glasovnic.

Zavitek mora volilna komisija dobro zapečatiti, na ovitku se mora napisati vsebina in zavitek izročiti volilnemu komisarju.

Nato se volilni prostor zopet odpre in predsednik volilne komisije naznani izid volitve.

Volilni komisar odpošlje vse volilne spise volilnemu komisarju, ki je določen za glavno volilno komisijo; če se pa volitev poslanca že s to volitvijo dokonča, n. pr. v Ljubljani ali Celovcu, se pošljejo spisi naravnost na deželno vlado.

Rezultat izidov vseh posameznih volitev takega volilnega okraja določi glavna volilna komisija, ki se zbere na kraju, katerega določi deželna politična oblast. Ta glavna volilna komisija sestoji iz 7 članov, 3 od teh izbere občinski zastop občine, kjer ima sedež ta komisija, 3 pa volilni komisar izmed volilcev tega volilnega kraja, sedmi član se pa voli, kakor pri drugih volilnih komisijah. Predsednik se voli z relativno večino.

Pri določevanju izida posameznih volitev nima razven komisije ter volilnega komisarja nihče dostopa na volišče.

Predsednik glavne volilne komisije razglasi izid volitev, ko se volilni prostor zopet odpre.

Glavni komisiji ni dovoljeno preskušati postopanje posameznih volilnih komisij, temveč le sestaviti posledke posameznih volitev in o tem sestaviti zapisnik.

Za poslanca je voljen tisti kandidat, ki je dobil več nego polovico vseh veljavnih oddanih glasov. Če se ni dosegla taka absolutna večina, treba je ožje volitve.

Pri ožji volitvi so veljavni le oni glasovi, ki se oddajo za enega izmed kandi-

datov, ki sta prišla v ožjo volitev, ker sta dobila relativno največje število glasov. Sme pa voliti vsak volilni upravičenec pri ožji volitvi, čeprav ni volil pri splošni volitvi.

Voljen je oni, ki prejme več glasov, če pa prejmeta oba kandidata enako število glasov, odločuje žreb, ki ga potegne predsednik volilne komisije, kdo je voljen.

Deželni predsednik ali cesarski namestnik izgotovi volilno potrdilo, ki voljencu da pravico, da pride v poslansko zbornico državnega zbora.

Če načelnik deželne vlade neče izdati volilnega potrdila, češ, da voljenec nima pasivne volilne pravice, se sme nova volitev razpisati le tedaj, če je poslanska zbornica volitev spoznala za neveljavno.

Volilne spise pošlje deželna vlada ministru notranjih zadev, ki jih izroči predsedstvu poslanske zbornice.

Zgodi se lahko, da je kak kandidat voljen v dveh ali več volilnih okrajih. V takem slučaju določa postava, da se mora poslanec najkasneje v osmih dneh potem, ko se je sestavila novovoljena

zbornica, izjaviti, kateri mandat hoče sprejeti. Če tega ne stori, odločuje žreb, ki ga potegne predsednik poslanske zbornice v javni seji, za kateri volilni okraj se določi dotični poslanec.

Če je potreba tekom 90 dni po splošnih volitvah kake nadomestne volitve, bodisi da se voljeni poslanec odpove mandatu, ali umre ali se njegov mandat spozna za neveljavnega, tedaj se porabijo stari volilni imeniki tudi za to volitev.

Poslanska zbornica presoja veljavnost posameznih volitev in mora svojo sodbo skleniti vsaj tekom enega leta po volitvi. Dokler ni spoznala zbornica volitve kakega poslanca, ki je dobil volilno potrdilo, za neveljavno, ima voljenec prostor in glas v zbornici.

V. Kazenske določbe.

Da se pri volitvah izrazi pravo ljudsko mnenje, je državni zbor sklenil posebno postavo za varstvo volilne in zborovalne prostosti. Določbe te postave pa ne veljajo samo za volitve v državni zbor, temveč sploh za volitve v vse zastope, ki so postavno poklicani oskrbovati

javne zadeve, kakor so na primer deželni zbori, občinski in okrajni zastopi, cestni odbori, šolski sveti i. t. d.

Te določbe so zelo ostre, in če se bodo v praksi strogo izvrševale, bode skoro konec onim podivjanim razmeram, ki so se v zadnjih letih posebno ob času raznih volitev udomačile v naših krajih.

Pogoj kaznjivosti spodaj opisanih dejanj je hudobni namen, kar znači, da se dejanje mora vršiti s kakim posebnim namenom in s premislekom.

Postava našteva ta-le kaznjiva dejanja:

A) Volilno podkupovanje. To je pregrešek, ki ga zakrivi vsak, kdor skuša z namenom volilca podkupiti, da ne bi volil ali pa da bi volil v gotovem zmislu, njemu samemu ali kaki tretji osebi kak dobiček v imovini ponudi, podeli ali pa obljubi. Tak dobiček obstoji lahko v denarju ali pa v čem drugem.

(Primer: Nekdo odpusti svojemu dolžniku obresti, da bi volil po njegovi volji ali načelnik kake posojilnice obljubi volilcu posojilo, če voli od njega priporočenega kandidata.)

Ravno ta pregrešek zakrivi tisti, ki za-se ali katero tretjo osebo kak dobiček v imovini zahteva, sprejme ali si ga da obljubiti za to, da bi ne volil ali pa volil v gotovem zmislu.

Pregreški take vrste se kaznujejo s strogim zaporom od enega do šestih mesecev. Tudi zapade prejeti dobiček občinskemu ubožnemu zakladu.

Če kdo na dan volitve v gostilnah ali drugih javnih prostorih volilce napaja ali pogošča brezplačno ali za navidezno plačilo, se kaznuje pri politični oblasti z globo 10 do 200 kron, ako se tako dejanje ne more smatrati za podkupovanje.

B) Volilno silo zagreši, kdor z namenom, da pripravi kakega volilca do tega, da bi ne izvršil svoje volilne pravice ali jo pa izvršil v kakem gotovem zmislu, proti volilcu ali kaki temu bližje stoječi osebi (na pr. starišem) rabi silo ali pa jim prizadene škodo na telesu, na prostosti, na časti, na premoženju, na dohodkih, ali jim škoduje pri njihovem poslu ali poklicu, oziroma kdor jim samo s takimi stvarmi žuga.

Semkaj spadajo n. pr. grožnje delodajalcev, da delavce odpuste iz službe, če bi ne volili po njihovi volji, ali tudi pritisk uradnih predstojnikov na podrejene uradnike, da volijo v gotovem zmislu, grožnje z odpovedjo kakega posojila i. t. d.

Ta pregrešek se kaznuje s strogim zaporom od enega do šestih mesecev, pri obtežujočih okoliščinah se more zvišati kazen na eno leto.

Ravno tako se kaznuje tisti, ki skuša kakega volilnega upravičenca ali njemu bližje stoječo osebo s tem ustrašovati (uplašiti), da bi ne volil ali pa volil v gotovem zmislu, da jim prizadene ali zažuga kako drugo za nje občutljivo zlo. Po mnenju volilnega odseka in vladnega zastopnika bi spadale semkaj grožnje s peklenskimi kaznimi na prižnici i. t. d.

Tudi če kdo neposredno po volitvi kakemu volilnemu upravičencu ali njemu bližje stoječim osebam prizadene kako škodo, kakor smo jo gori opisali, in sicer za to, ker se pri volitvi ni dal uplivati od njega, zapade isti kazni.

C) Razširjanje napačnih poročil pri kaki volitvi, najsi bo že glede kraja ali časa volitve, glede odstopa

kakega kandidata ali pa glede kake druge okolnosti, ki upliva na izvrševanje volilne pravice, in sicer ob času, ko se volilci ali del volilcev ne morejo več prepričati o pravem stvarnem položaju, se kaznuje kot prestopek z zaporom od enega tedna do treh mesecev.

Č) Volilno ponarejanje. Če kdo ponareja glasovanje ali izid glasovanja, ali če kako izročeno mu glasovnico proti naročilu izpolni, ali če voli na podlagi ponarejene ali pre-narejene volilne izkaznice, se kaznuje z zaporom od enega do šest mesecev.

D) Volilna zabranitev. Če kdo hoče obteževati kakemu volilcu izvrševanje volilne pravice ali jo celo zabraniti ali pa sebi ali drugim neupravičenim osebam udeležbo omogočiti s tem, da si neupravičeno prilasti tuje izkaznice, glasovnice ali druga volilna dokazila ali da sebi poverjena volilna dokazila upravičencem ne izroči ali učini, da pridejo v roke nepravim osebam, se kaznuje z zaporom od enega tedna do treh mesecev.

Ravno tako se kaznuje, kdor volilcem prosto izvrševanje volilne pravice s tem obteži, da od oblasti za volilca izdano glasovnico svojevoljno izpolni ali volilnega upravičenca ovira pri oddajanju glasu.

Posebno občinski sluge in tudi pismo-
noše naj pazijo, da ne zakrivate teh kaz-
njivih dejanj.

E) Neupravičeno izvrševanje volilne pravice se tudi kaznuje kot prestop z zaporom od enega tedna do treh mesecev, in sicer se kaznuje tisti, ki s premislekom pri kaki volitvi izvršuje volilno pravico takega drugega ž njegovim privoljenjem ali pa tako izvrševanje volilne pravice po kaki drugi osebi provzroči ali dopusti.

F) Volilna onemogočba, ki se zakrivi s tem, da kdo z namenom, da bi preprečil ugotovitev izida volitve, glasovnik ali glasovnice odstrani, razmeče ali jih stori nerabne, se kaznuje kot pregrešek s strogim zaporom od enega tedna do šestih mesecev.

G) Prelomitev volilne tajnosti se kaznuje kot prestop z zaporom od

enega tedna do treh mesecev. Kaznuje se tisti, ki s kakim nepostavnim sredstvom izve, kako je glasoval kak volilec. To se zgodi n. pr. če kak član volilne komisije razgrne glasovnico, ki jo odda volilec, da bi izvedel ime voljenčev.

H) Oviranje pri volilnem poganjanju. Če kdo komu z namenom, da bi ga odvrnil od tega, da bi se poganjal za kak mandat, ali da odstopi od kandidature, prizadene kako zlo, kakor smo jih opisali pri volilni sili, ali pa samo žuga s tem, se kaznuje z zaporom od enega do šest mesecev.

I) Onemogočba zborovanja in neupravičena udeležba. Kdor sam ali v družbi z drugim zabrani volilcem udeležiti se kakega volilnega shoda ali pa sploh kakega zborovanja, ki se vrši po društvenem ali zborovalnem zakonu in se je postavno sklicalo v svrho obravnavanja javnih zadev, kdor neupravičen vdere na tak shod ali zborovanje ali kdor prežene navzočnike ali s silo prepreči odredbe oseb, ki so poklicane za vodstvo in red na shodu,

se kaznuje radi tega prestopka z zaporom od enega tedna do treh mesecev, v obtežujočih slučajih s strogim zaporom do šestih mesecev.

Pa tudi, če se kdo nalašč udeleži takega takega shoda, čeprav ni upravičen za to, bodisi da je shod sklican le za volilce ali skupino volilcev ali omejen le na člane društva ali na vabljenca, ter se kljub pozivu voditelja ali reditelja shoda ne odstrani, se kaznuje pri politični oblasti z globo od 10 do 200 kron.

**Volilni okraji v deželah, kjer
bivajo Slovenci.**

Dežela	Volilnega okraja številka	Volilni okraj	Število poslancev	Navzoče dom. pre- bivalstvo v tisočih dne 31. dec 1900		
				skupaj	slov.	nem.
Krajska	1	Mesto Ljubljana	1	35·6*	29 7	5 4
		Sodni okraji:				
	2	Ljubljanska okolica	1	44·6	43·7	0·8
	3	Radovljica, Kranj. gora, Tržič	1	36·3	34·4	1·8
	4	Kranj, Škofja Loka	1	45·9	45·6	0·1
	5	Kamnik, Brdo	1	40·0	39·6	0·3
	6	Vrhnika, Logatec, Idrija, Cirk- nica	1	47·1	46·9	0·2
	7	Postojna, Senožeče, Ilir. Bi- strica, Vipava, Lož	1	50·1	49·9	0·1
	8	Litija, Višnja Gora, Radeče .	1	44·8	44·4	0·4
	9	Krško, Kostanjevica, Mokronog, Trebneje	1	54·2	53·8	0·2
	10	Vel. Lašče, Ribnica, Žužemperk brez selske občine Smuka,				
Odnos .			9	398·6	388·0	9·3

Krajska

Prenos .

občine Banjaluka, Fara in
 Osilnica v kočev. sodn. okr.
 Metlika, Rudolfovo brez selskih
 občin v okraju št. 12, Črno-
 melj brez občine Planina .

11

12

Kočevje brez občin vol. okr.
 št. 10, dalje selske občine Po-
 ljane in Černošnice (sodni
 okr. Rudolfovo), Planina (sodni
 okraj Črnomelj), Smuka (sodni
 okr. Žužemperk)

9

1

1

1

12

9.3

0.4

0.7

17.8

28.2

388.0

35.6

50.4

1.3

475.3

398.6

36.0

51.1

18.8

504.5

* Številke so zaokrožene.

Skupaj .

Koroška

Mesto Celovec
 Sodni okraji:
 Celovška okolica
 Borovlje, Dobrlaves, Železna
 kaplja, Pliberk

1

2

3

1

1

1

3

21.5

21.6

7.5

50.6

1.7

12.9

37.6

52.2

23.3

34.5

45.1

102.9

Odnos .

Dežela	Volilnega okraj številka	Volilni okraj	Število poslancev	Navzoče dom. pre- bivalstvo v tisočih dne 31. dec. 1900		
				skupaj	slov.	nem.
Koroška		Prenos .	3	102.9	52.2	50.6
	4	Velikovec, Eberstein, Althofen .	1	34.3	11.4	23.1
	5	Wolfsberg, Št. Pavel, Št. Lenart	1	42.8	1.3	41.5
	6	Št. Vid, Breže, Krka	1	34.5	—	34.4
	7	Trg (Feldkirchen), Rožek, Milštat	1	35.1	7.5	27.6
	8	Beljak	1	32.3	6.3	25.9
	9	Šmohor, Paternion, Podklošter, Trbiž, Koče (Kötschach) . .	1	41.1	11.9	29.1
	10	Špital, Greifenburg, Winklern, Obervellach, Gmünd	1	38.0	—	38.0
		Skupaj .	10	360.8	90.5	270.0
		Gradec z bližnjo okolico . .	4	141.6	0.7	140.1
Štajerska	1—4 5—8	Mesta, trgi in občine s skoro iz- ključno nemškim prebiv. . .	4	160.6	1.3	158.8
		Odnos .	8	302.2	2.0	298.9

	Prenos .	8	302.2	2.0	298.9
9	Mesto Maribor	1	23.4	4.1	19.3
10	Mesta trgi in občine: Stainz, Eibiswald, Cmurek, Zgor. Radgona, Arnovž, Luče, Lip- nica, Strass, Ehrenhausen, Deutschlandsberg, Veliki Št. Janez, Schwanberg, Wildon, Sv. Jurij (okraj Wildon), Ptuj, Breg, Sentlenart v Slov. Go- ricah, Pobrež, Razvina . . .	1	23.7	2.4	21.2
11	Ormož, Sevnica, Laško, Brežice, Ljutomer, Slov. Gradec, Slov. Bistrica, Šoštanj, Marenberg, Muta, Vuzenica, Zgor. Vižinga, Gortina, Sobota, Rogatec, Sla- tina Zdravišče, Studenec, Sv. Lovrenc nad Mariborom, Celje, Vojnik, Konjice, Vitanje trg	1	29.6	11.3	17.9
12 23	Sodni okraji s skoro izključno nemškim prebivalstvom . . .	12	537.6	5.9	531.3
Odnos .		23	643.5	25.7	888.6

Dežela	Volilnega okraja številka	Volilni okraj	Število poslancev	Navzoče dom pre- bivalstvo v tisočih dne 31. dec. 1900		
				skupaj	slov.	nem.
S t a j e r s k a		Prenos .	23	643.5	25.7	888.6
	24	Sodni okraji: <i>Maribor z vsemi občinami se- verno od Drave, Šentlenart, Ljutomer in Zgor. Radgona brez občin naštetih v volilnih okrajih 10 in 11</i>				
	25	<i>Maribor juž. od Drave brez obč. naštetih v vol. okr 9, 10 in 11, Slov. Bistrica in Konjice brez občin 11. vol. okraja .</i>	1	68.5	65.2	3.3
	26	<i>Ptuj in Ormož brez občin 11. volilnega okraja</i>	1	58.5	55.1	3.4
	27	<i>Celje in Vransko brez občin 11. volilnega okraja</i>	1	64.9	64.5	0.4
			1	49.5	48.6	0.9
Odnos .			27	884.9	259.1	896.6

Štajerska	28	Prenos . <i>Rogatec, Smarje, Kozje brez občin 11. volilnega okraja . Brežice, Sevnica, Laško brez občin 11. volilnega okraja . Marenberg, Šoštanj, Slovenji Gradec, Gornji Grad brez občin 11. volilnega okraja, ter občini Kapela in Gradišče v arnovškem sodnem okraju</i>	27	884·9	259·1	896·6
	29		1	46·1	45·9	0·2
	30		1	52·5	51·8	0·6
			1	54·5	52·1	2·4
		Skupaj .	30	1313·3	409·5	902·3
Goriška in Gradiščanska	1	Občina Gorica (sodni okr. Gorica)	1	23·8	4·8	ital. 16 1
	2	Sodni okraji: <i>Gorica brez občine Gorica in Ločnik</i>	1	38·2	37·7	0·3
	3	<i>Ajdovščina, Komen, Sežana .</i>	1	43·0	42·7	0·2
	4	<i>Červinjan, Tržič</i>	1	39·9	1·7	38·0
		Odnos .	4	144·9	86·9	54·6

Dežela	Volilnega okraja številka	Volilni okraj	Število poslancev	Navzoče dom. pre- bivalstvo v tisočih dne 31. dec. 1900		
				skupaj	slov.	ital.
Goriška in Gradiščanska		Prenos .	4	144.9	86.9	54.6
	5	Kormin, Gradiška ter selska ob- čina Ločnik (sodni okr. Gorica)	1	31.2	4.6	26.4
	6	Tolmin, Cerkno, Kanal, Ko- barid, Bovec	1	49.4	49.3	—
		Skupaj .	6	225.4	140.6	81.1
Trst in okolica		Trst:				
	1	II. in VI. občinski okraj (Staro mesto in Sv. Jakob)	1	33.3	1.3	31.2
	2	III. in IV. občinski okraj (Novo mesto, Barriere Nuovo in pred- mesti Greta ter Skorklja) .	1	37.3	3.1	29.7
	3	V. občinski okraj (Barriera Ve- cchia) in predmesto Chiadino	1	30.6	0.9	28.7
		Odnos .	3	101.2	5.3	89.6

Trst in okolica	Dežela	Volilnega okraja številka	Volilni okraj	Število poslancev	Prenos .			3	101.2	5.3	89.6
					4	I. občinski okraj (Sv. Vid) in predmesto Chiarbola superiore	5				
						Ostala predmestja in okolica		1	15.5	1.0	12.8
								1	32.4	17.3	14.1
* Število prebivalcev drugih na- rodnosti všteto.				Skupaj .			5	151.0*	24.7	116.8	
							Navzoče dom. prebivalstvo v tisočih dne 31. dec. 1900				
							skupaj	slov.	hrv.	ital.	
Sodni okraji:											
1			Buje, Piran ter selski ob- čini Koper in Mile (ko- prski okraj)	1			59.1	6.7	0.4	51.6	
2			Motovun, Poreč, Rovinj ter selski občini Vodnjan in Sanvinčenat (vod- njanski okraj)	1			61.7	1.8	19.5	39.9	
I s t r a				Odnos .			2	120.8	8.5	19.9	91.5

Dežela	Volilnega okraja številka	Volilni okraj	Število poslancev	Navzoče dom. prebivalstvo v tisočih dne 31. dec. 1900			
				skupaj	slov.	hrv.	ital.
I s t r a	3	Prenos . Pulj ter selski občini Mali Lošinj in Osor (lošinski okraj)	2	120·8	8·5	19·9	91·5
	4	Podgrad ter selske občine Dekani, Dolina, Marežige, Očislav Klanec, Pomjan (koprski okraj)	1	50·3	1·5	12·2	31·4
	5	Buzet, Pazin, Labin ter selska občina Barban (vodnjanski okraj)	1	36·9	33·3	2·6	0·5
	6	Volosko, Čres, Krk ter selska občina Veliki Lošinj (lošinski okraj)	1	67·0	3·6	55·1	7·2
		Skupaj	6	336·0	47·7	143·1	136·2

